

כרונ ש"ח

ולכן נראה מזה שיש להתיר להנערה ליפות עצמה אף שהוא ע"י הכלה כיון שאינו דרך נציון ובזיון אלא

אדרבה לטובתה. ועיין בסנהדרין דף פ"ד ע"ב שר' מתנא. אמר שכן מותר להקזי דם. לאביו משום שנאמר ואהבת לרעך כמוך ופרש"י לא הוזהרו ישראל מלעשות לחבריהם אלא דבר שאינו חפץ לעשות בעצמו, ופשוט שאין הכוונה כשהוא אינו מקפיד לעשות לעצמו רשאי לעשות לחברו אף שאין זה לטובתו כגון הרוצה לענות עצמו בסיגופים ובחבלות שודאי אסור לעשות לחברו אף למ"ד מותר לחבול בעצמו, ולא רק בחבלות אלא אף אדם שאינו מקפיד על בזיונו, לא רק מצד שמקיים מתני' דאבות פ"ד מ"ד שר' לויטס איש יבנה אומר מאד מאד. הוי שפל רוח עיי"ש בפה"מ להרמב"ם בעובדא דהוא חסיד, אלא אף אם גם מטבעו אינו מקפיד שאסור לו לבנות את חברו ואדרבה מחוייב הוא לכבד את חברו, והוא חטא היותר גדול המלבין פני חברו והוא בלאו דלא תשא עליו חטא ואם ברבים הוא בעונש דאין לו חלק לעוה"ב כמפורש ברמב"ם פ"ו מדעות ה"ח שהלאו להכלים את ישראל הוא אף שלא ברבים ולא הוזכר חלוק לומר דשפלי רוח יהיו מותרין להכלים בנ"א, וא"כ גם באדם שמענה עצמו בסיגופים וחבלות אסור לו לסגף ולחבול בחברו, אבל כוונת רש"י דחבלה כזו שהוא לטובתו כהקנות דם שכל אדם רוצים וחפצים לעשות לעצמו מצד האהבה לעצמו לא שייך לאסרו לעשות לחברו וא"צ קרא להתיר זה, שלכן אף לאביו שלא נאמר בחיוב הכאתו שיהיה דוקא דרך נציון ובזיון וגם ליכא קרא לפטור לרפואה נמי א"א לאסור כשהוא לטובת האב כהקנות דם לרפואה אף שאינו לחשש סכנה ופ"ג.

וקצת ראיה יש עוד להביא מבכורות דף מ"ה ע"א שתנן היתה בה יתרת וחתיכה, ואם היה אסור לחתכה הו"ל למיתני אע"פ שאינו רשאי, כדתנן במתני' קמא דפ"א דפ"ב שם במוכר חמורו ופרתו לעכו"ם שתנן אע"פ שאינו רשאי הכא לא נקט משמע שרשאי, ודוחק לומר שמתני' זו פליג אר"ע דמתני' בב"ק וטובר שאדם רשאי לחבול בעצמו דהא לא הובא מתני' זו לתנא שפליג, אלא צריך לומר דכיון שהוא לגוי שלכן הוא לטובתו שרוצה בוה ליכא איסור דחובל תמי מזה ראיה ממש לעובדא דידן שכ"ש בנערה שהיפוי יתיר צורך וטובה לה מלאיש דהא איתא בכתובות דף ג"ט ע"ב תני ר"ח אין אשה אלא ליופי שודאי יש להחשיב שהוא לטובתה וטותרת לחבול בשביל להתיפור.

משה פיינשטיין

וכמו"כ הוא לענין אצרים איכא חילוק בין ריפוי לאונסים, דבאמת גם כשצא להציל אי"ט צאצאיו של חצירו הדין נוקן דאיסור חובל בחצירו נדחה מפני פיקו"י דידיה, ומש דאסור לו לחבול בחצירו כדי לרפאות אי"ט הוא משום דכיון דאין חצירו חייב ליתן את חצרו כדי להציל את חצירו אין הוא יכול לעולם ממנו, וכל זה צריפוי חבל באונסים כיון שהוא חנוס על הדבר משום פיקו"י דידיה אינו חייב למסור נפשו אצאצאיו של חצירו, דבאמת גם צריפוי גוף האיסור נדחה מפני פיקו"י והא דבאמת אינו נדחה הוא לפי דאינו יכול משום פיקו"י דידיה ליעול את אצאצאיו של חצירו. ואפי' הראשונים דפליגי ארצאצ"ד צצ"ק סי' ע"ב טעמם הוא רק מחמת דהבעלים ענמם מחוייבים לתת ממונם להצלת השני, דכיון דאיכא דהבעלים יודעים בזה חייבים הם לתת ממונם להצלתו, ה"ה נמי איכא דאין יודעים יכול לקחת את ממונם מחמת חייב הבעלים, חבל באצרים דאינו חייב כלל לתת את אצאצאיו להצלת חצירו כ"ע מודים לסצרת הראצ"ד. והשתא ממילא י"ל דהכי נמי צטריפה לא גרע נפשו מאצרים דפ"לס ואינו יכול משום פיקו"י דידיה לקחת נפשו של צריפה, משא"כ באונסים אותו להרוג צריפה י"ל שפיר כדעת המנ"ח דמחמת פיקו"י דידיה אינו צריך למסור נפשו אצאצאיו של צריפה, וי"ש גם לדעת רש"י והר"ם החילוק צטריפה בין אונסים לריפוי.

